

OBRAZLOŽENJE

Prijedloga odluke o novčanoj pomoći za opremu novorođenog djeteta

I. PRAVNI TEMELJ

Ovlaštenje Gradske skupštine Grada Zagreba za donošenje Odluke o novčanoj pomoći za opremu novorođenog djeteta sadržano je u članku 41. točki 2. Statuta Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba 23/16, 2/18, 23/18, 3/20, 3/21 i 11/21 – pročišćeni tekst) kojim je propisano da Gradska skupština donosi odluke i druge opće akte kojima uređuje pitanja iz samoupravnog djelokruga Grada Zagreba.

II. OCJENA STANJA, OSNOVNA PITANJA I SVRHA KOJA SE UREĐUJU ODLUKOM

U okviru tadašnjeg Programa poticajnih mjera populacijske politike, Gradska skupština Grada Zagreba 11. veljače 2006. godine donijela je Odluku o pomoći za opremu novorođenog djeteta (Službeni glasnik Grada Zagreba 2/06). Prema toj Odluci, visina novčanog iznosa za prvo dijete iznosila je 3.000,00 kn jednokratno, za drugo 6.000,00 kn jednokratno, a za treće i svako daljnje dijete 9.000,00 kn godišnje u razdoblju od šest kalendarskih godina.

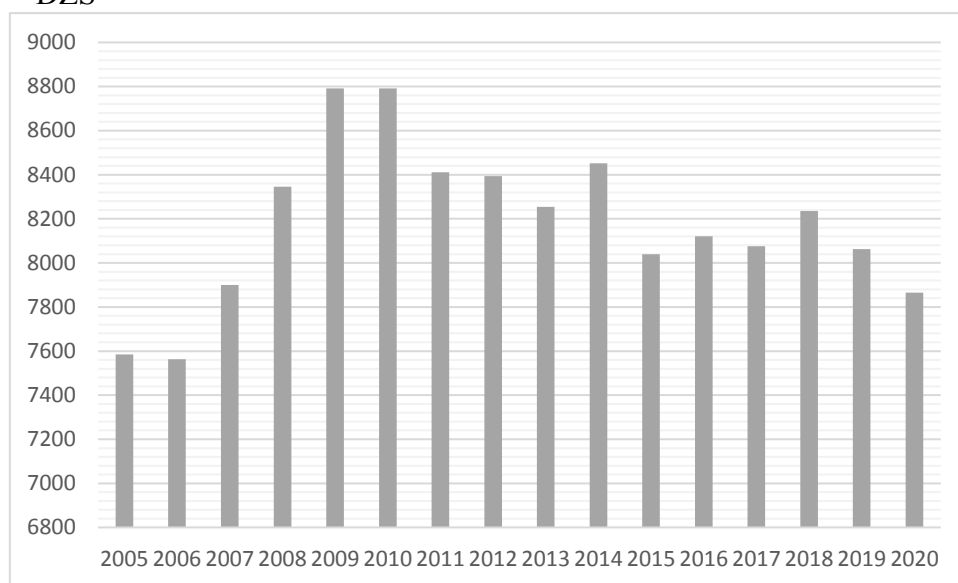
U narednim godinama visina novčanih iznosa za opremu novorođenog djeteta se mijenjala. Gradska skupština Grada Zagreba donijela je 16. ožujka 2009. novu Odluku o novčanoj pomoći za opremu novorođenog djeteta (Službeni glasnik Grada Zagreba 8/09), koja je stupila na snagu 1. travnja 2009. godine. Prema toj Odluci, visina novčane pomoći za prvo dijete iznosila je 3.600,00 kn, za drugo dijete 7.200,00 kn, a za treće i svako daljnje dijete 66.000,00 kn. Donošenjem Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o novčanoj pomoći za opremu novorođenog djeteta (Službeni glasnik Grada Zagreba 20/10), koja je stupila na snagu 1. srpnja 2011. godine, promijenjena je visina iznosa novčane pomoći za opremu novorođenog djeteta. Za prvo dijete ona je iznosila 1.800,00 kn tijekom jedne godine, za drugo dijete 3.600,00 kn tijekom dvije godine, a za treće i svako daljnje dijete 54.000,00 kn tijekom šest kalendarskih godina. Kasnijim izmjenama Odluke visine novčanih iznosa nisu se mijenjali.

Tablica 1: Izmjene visine novčanih iznosa pomoći za novorođenč

	1. dijete	2. dijete	3. i svako sljedeće dijete
2006.	3 000	6 000	9 000
2009.	3 600	7 200	66 000
2011.	1 800	3 600	54 000

Dugoročni trendovi vezani uz ukupan broj živorođene djece s prebivalištem u Gradu Zagrebu ne pokazuju jednosmjernu povezanost s ovom poticajnom mjerom. U periodu 2005. do 2010. godine ukupan je broj živorođene rastao, no od 2010. godine nastupa dugoročno negativan trend ukupnog broja živorođene djece usprkos tome što je 2009. godine mjera izmijenjena tako da se dodjeljuje visok financijski poticaj za trećerodeno i svako sljedeće dijete te usprkos tome da se takav visoki iznos mjere zadržao do danas. Uzevši u obzir opisane trendove, čini se važnim da Grad Zagreb na jednak način podupire svako živorođeno dijete, kao što je predloženo ovom Odlukom.

Grafikon 1: Kretanje ukupnog broja živorođene djece prema redu rođenja 2005. - 2020. godine; DZS

Što se tiče financijskih učinaka mjere, u proteklih 15 godina, u razdoblju od 2006. do 2020. (kao posljednje cjelovite godine), Grad Zagreb je za provedbu mjere novčane pomoći za opremu novorođenog djeteta ukupno isplatio 1.166.335.413,28 kn za ukupno 99.100 korisnika. Drugim riječima, po ovoj osnovi prosječno je godišnje izdvajano 78 milijuna kuna, za prosječno 6.600 korisnika. Ujednačavanje iznosa za svako dijete, koja se na taj način ravnomjerno vrednuju, u prvom razdoblju neće se značajnije odraziti na rasterećenje proračunskih izdataka. Naime, korisnici nastavljaju primati iznose prema odredbama Odluke koja je bila na snazi u trenutku ostvarivanja novčane pomoći do isplate u cijelosti te stvorene obveze predstavljaju značajan udio u planiranim sredstvima za 2022. godinu. Prema dosadašnjoj Odluci, za 2022. godinu bi bilo potrebno osigurati 84 mil. kn, dok će prema predloženim izmjenama biti potrebno osigurati 80 mil. kn. Projekcije potrebnih proračunskih sredstava za 2023. iznose 66,0 mil. kn te za 2024. godinu 52,0 mil. kn.

Pored već obrazloženih izmjena, nova Odluka o novčanoj pomoći također donosi izmjenu vezano uz obvezu prebivališta oba roditelja u Gradu Zagrebu. Uvažavajući mišljenje Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova, prema kojem uvjetovanje novčane pomoći za opremu novorođenog djeteta prebivalištem oba roditelja u Gradu Zagrebu ne predstavlja primjer dobre prakse u kontekstu zabrane diskriminacije temeljem bračnog i obiteljskog statusa, nova Odluka ne uzima prebivalište drugog roditelja kao uvjet za ostvarivanje novčane pomoći.

Donošenje Odluke o novčanoj pomoći za opremu novorođenog djeteta predlaže se po **hitnom postupku** kako bi se započelo s njezinom primjenom 1. 1. 2022. godine u skladu s predloženim Proračunom Grada Zagreba, a imajući na umu fiskalne kapacitete Grada Zagreba pri čemu se vodilo računa o dugoročnoj i kratkoročnoj održivosti proračunskih sredstava.

III. SREDSTVA ZA PROVOĐENJE OVE ODLUKE

Za provođenje predložene Odluke sredstva su osigurana u Proračunu Grada Zagreba za 2021. i projekcijama za 2022. i 2023. godinu.

IV. OBRAZLOŽENJE ODREĐABA PRIJEDLOGA ODLUKE

Člankom 1. određeno je kako se odlukom utvrđuju uvjeti i način ostvarivanja novčane pomoći za opremu novorođenog djeteta (u daljnjem tekstu: novčana pomoć) te visina i način isplate novčane pomoći koju, u okviru pronatalitetne politike Grada Zagreba, osigurava Grad Zagreb.

Člankom 2. određeno je kako novčanu pomoć može ostvariti roditelj koji kao državljanin Republike Hrvatske ima neprekidno prijavljeno prebivalište u Gradu Zagrebu najmanje pet godina neposredno prije rođenja djeteta za koje podnosi zahtjev i dalje neprekidno do isplate novčane pomoći u cijelosti; koji ima prijavljeno prebivalište na istoj adresi kao i dijete za koje podnosi zahtjev. Novčana pomoć može se ostvariti samo jednom za isto dijete, a novčana pomoć ne može se ostvariti ako je roditelju podnositelju zahtjeva ili djetetu za koje se podnosi zahtjev evidentiran privremeni odlazak iz Republike Hrvatske. Novčanu pomoć ne može ostvariti roditelj kojem je pravomoćnim rješenjem nadležnog tijela izrečena mjera oduzimanja prava na stanovanje s djetetom i povjeravanje svakodnevne skrbi o djetetu drugoj osobi.

Člankom 3. određeno je kako se sredstva za novčane pomoći osiguravaju u proračunu Grada Zagreba i kako novčana pomoć iznosi 2.500,00 kuna po djetetu, koja se isplaćuje u dva jednaka obroka, tijekom godine dana od dana prve isplate.

Člankom 4. uređeno je kako se zahtjev za ostvarivanje novčane pomoći podnosi gradskom upravnom tijelu nadležnom za provedbu mjera populacijske politike (u daljnjem tekstu: nadležno gradsko upravno tijelo) u roku od 6 mjeseci od dana rođenja djeteta za koje se podnosi zahtjev. Posvojitelj malodobnog djeteta rođenog nakon 31. ožujka 2009. koji ispunjava uvjete za novčanu pomoć iz ove odluke, može podnijeti zahtjev u roku od 6 mjeseci od dana pravomoćnosti rješenja o posvojenju. Uz zahtjev je roditelj podnositelj zahtjeva dužan priložiti dokaz o prijavljenom prebivalištu roditelja podnositelja zahtjeva u Gradu Zagrebu; dokaz o prijavljenom prebivalištu djeteta za koje se podnosi zahtjev na istoj adresi s podnositeljem zahtjeva u Gradu Zagrebu. Nadležno gradsko upravno tijelo, prema potrebi, može tražiti i druge dokaze. Prethodno navedeni dokazi iz ovog članka, dostavljaju se u izvorniku ili u preslici uz predodjenje izvornika. Nadležno gradsko upravno tijelo zaključkom odlučuje o novčanoj pomoći u roku od 30 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva.

Člankom 5. uređeno je kako novčana pomoć prestaje isplatom drugog obroka; posljednjeg dana u mjesecu u kojem je objavljen prebivalište ili u kojem je evidentiran privremeni odlazak iz Republike Hrvatske korisnika novčane pomoći ili djeteta za koje je novčana pomoć ostvarena; posljednjeg dana u mjesecu u kojem je doneseno pravomoćno rješenje nadležnog tijela o donošenju mjere oduzimanja prava na stanovanje s djetetom i povjeravanju svakodnevne skrbi o djetetu drugoj osobi; protekom roka od 60 dana od dana promjene prebivališta u smislu članka 2. ove odluke. O prestanku novčane pomoći nadležno gradsko upravno tijelo donosi zaključak.

Člankom 6. uređeno je kako je korisnik novčane pomoći dužan nadležnom gradskom upravnom tijelu prijaviti promjenu svojih osobnih podataka i osobnih podataka djeteta i drugih činjenica koje bi utjecale na isplatu, u roku od 15 dana od dana nastanka promjene. Korisnik koji primi nepripadajuće novčane iznose dužan je iste vratiti. U suprotnome, nadležno gradsko upravno tijelo će povrat nepripadajućih novčanih iznosa ostvariti tužbom pred nadležnim sudom.

Člankom 7. uređeno je kako će neisplaćeni iznosi odnosno obroci biti isplaćeni drugom roditelju, ukoliko ima prijavljeno prebivalište na istoj adresi kao i dijete, odnosno skrbniku

djeteta ukoliko je roditelj podnositelj zahtjeva ili korisnik novčane pomoći preminuo prije isplate novčane pomoći u cijelosti.

Člankom 8. uređeno je kako se prigovor na zaključke iz članka 4. i članka 5. ove odluke podnosi gradonačelniku Grada Zagreba u roku od 8 dana od dostave zaključka, preko nadležnog gradskog upravnog tijela. Gradonačelnik o prigovoru odlučuje zaključkom. Zaključak o prigovoru je konačan.

Člankom 9. utvrđeno je kako će nadležno gradsko upravno tijelo provjeravati osobne podatke roditelja i djeteta i druge činjenice koje utječu na uvjete isplate novčane pomoći. Ako nadležno gradsko upravno tijelo utvrdi promjene činjenica iz ovoga članka u vezi s isplatom novčane pomoći, odnosno utvrdi da dani podaci nisu istiniti, privremeno će obustaviti isplatu obroka novčane pomoći do provjere svih činjenica.

Člankom 10. utvrđeno je kako će se postupci započeti do stupanja na snagu ove odluke dovršiti po Odluci o novčanoj pomoći za opremu novorođenog djeteta (Službeni glasnik Grada Zagreba 17/17). Privremena obustava i prestanak isplate novčane pomoći ostvarene na temelju Odluke o novčanoj pomoći za opremu novorođenog djeteta (Službeni glasnik Grada Zagreba 17/17), utvrđuje se prema odredbama te odluke.

Člankom 11. utvrđeno je kako stupanjem na snagu ove odluke prestaje važiti Odluka o novčanoj pomoći za opremu novorođenog djeteta (Službeni glasnik Grada Zagreba 17/17).

Člankom 12. utvrđeno je kako će ova odluka biti objavljena u Službenom glasniku Grada Zagreba i stupa na snagu 1. siječnja 2022.